

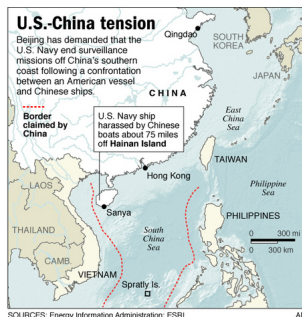
ĐÁNH GIÁ TÌNH HÌNH VIỆT NAM 2011: NGUY CƠ MẤT CHỖ QUYỀN

Tác Giả: TS Đinh Xuân Quân
Thứ Ba, 27 Tháng 12 Năm 2011 15:36

Việt Nam có nguy cơ mất chỗ quyền

Nếu muốn đánh giá các số kiện quan trọng liên quan đến Việt Nam trong năm 2011, ta có ba vấn đề dõ y cõ m nhõ sau:

Tranh chấp Việt-Trung và Biển Đông – Trung Quốc (TQ) đòi 80% vùng này;

Kinh tế VN khó khăn - xu hướng dõ c và Nhân quyền võ i dân VN

Trong tranh chấp Việt-Trung, ta thấy hình thành một cuộc bao vây TQ và có thể nói vào cuối năm 2011, TQ đã bị Mõ chiõ u tõ õng.

1/Theo Bloomberg News, ngày 19/12/2011, ngân hàng Anh HSBC nhõ n đõ nh rõ õng VN hiõ n nay đang phõ i đõ i phó võ i nhiõ u yõ u tõ bõ t lõ i nhõ lõ m phát, thâm hõ t cán cân thanh toán, mõ c đõ trõ ngoõ i tõ thõ p đõ thanh toán các khoõ n nhõ p khõ u và nõ õngõ n hõ n nõ õ c ngoài, lõ m phát cao. So võ i Indonesia, Malaysia, Philippines và Thái Lan thì kinh tế VN đõ bõ tõ n thõ õngõ n õ u có suy thoái kinh tế trên thõ giõ i. Theo phõc trõnh này thì các mõ t cân đõ i nõ i trong nõ n kinh tế đã làm gia tăng các rõ i ro trong lĩnh võ c thõ õngõ m õ i và tài chính cõ a VN. Mõ t khác, võ c doanh nghiõ p nhõ n õ õ c (DNNN) tõ p đõ ãn Vinashim bõ kiõ n tõ i London và tõ i Mõ , võ c lõ m phát võ n còn õ mõ c rõ t cao đã hõ n chõ khõ ãng đõ u chõ nh nõ n kinh tế cõ a Việt Nam (VN). Bên cõ nh đõ, tõ õ nõ so võ i võ n tõ có cõ a các doanh nghiõ p tõ i VN và Philippines lõ i rõ t cao so võ i thõ i kõ trõ õ c đõ y.

Có thể nói chủ yếu của VN là quân lý kinh tế. VN theo mô hình “kinh tế thị trường vĩ mô” hòng XHCN.” Nay trong khó khăn kinh tế và tranh chấp Việt-Trung và Biển Đông, phó Chủ tịch TQ Tập Cận Bình tới Hà Nội thăm chính thức Việt Nam hai ngày, 20-22/12 và TQ đóng ý cấp 300 triệu đô la tín dụng cho VN. Tranh chấp biển Đông và các khó khăn kinh tế của VN cho thấy vào 2011 VN có mặt sự vận động và nguy cơ lớn là mất chủ quyền kinh tế.

Hỏi: thế nào?

Tranh chấp Việt-Trung - Biển Đông.

Tại hội nghị San Francisco sau chiến thắng chiến, Trung Hoa Dân Quốc (TQ ng Gii Th ch) đã đòi vùng biển này thuộc Hội nghị San Francisco bắc. Thủ TQ ng Trn vẫn H u của VN (d i thi i B o Đ i) đã nói là các đảo này thuộc chủ quyền VN. Từ đó đến 1975 luôn chính quyền VN đưa cho quân đóng tại đây đến 1974, TQ đã chiếm Hoàng Sa và năm 1988, TQ đã chiếm 7 đảo nhỏ tại quần đảo Trường Sa.

TQ đã dùng chính sách “khuyến khích VN” qua việc xâm lược Hoàng Sa, Trường Sa, cung cấp vũ khí - trợ giúp cho Khmer đỏ gây hấn năm 1978, và chiếm tranh biên giới với VN 1979. [Tất cả những sự kiện này cho thấy chính sách của ĐCSVN đưa vào TQ từ 1949, để đánh Pháp, và sau đó đánh chiếm miền Nam, là một sai lầm.]

Trong năm 2011 TQ bắt các tàu thăm dò của VN trong khu vực đặc quyền kinh tế VN, hăm dọa Philippines, và các nước trong vùng Thái Bình Dương. Lớn của tiên VN lên tiếng phản đối hành động hung hăng của TQ và trong những năm qua, VN đã có nhiều cuộc gặp gỡ xích gần Hoa Kỳ để cân bằng TQ tại Biển Đông.

2/Thái độ TQ làm các láng giềng lo ngại và không chỉ là ASEAN mà cả Mỹ, Nhật, Ấn Độ và Úc cũng lo ngại. Các hành động gây hấn của TQ trên Biển Đông hay biển Đông Hoa quá rõ ràng trong 2011. TQ gửi tàu ngầm chính xuất tuồn tra tại vùng Hoàng Sa, đe dọa các tàu đánh cá VN, đe dọa tàu thăm dò của VN và Philippines sâu trong vùng đặc quyền kinh tế của họ, hù dọa tàu hải quân của VN trong lãnh hải VN v.v. Không chỉ là tranh giành tại Biển Đông, TQ còn bị u l tham vọng ng ki m soát Ấn Độ Dương.

Năm 2010, tại Hà Nội, Ngoại trưởng Clinton có nói về Biển Đông như một năm sau đó tháng 11- 2011 mới tiếp tục công quy mô của Hoa Kỳ qua chuyến công du Thái Bình Dương của TT Obama. Tại Úc, TT Obama đã cho triển khai 2,500 quân TQLC đến Darwin. Ông nói: “Hoa Kỳ là một thành viên của Thái Bình Dương, và chúng tôi sẽ duy trì thế đó.” Sau đó tại hội nghị APEC tại Hawaii, Mỹ đã cho thúc đẩy đàm phán TPP (Hiệp định kinh tế xuyên Thái Bình Dương (Trans-Pacific Strategic Economic Partnership Agreement – TPP) hiện bao gồm 9 thành viên, trong đó có Mỹ và VN, khởi đầu năm 2005, nhằm xây dựng một khu vực thương mại tự do 2 bên bờ Thái Bình Dương (mà không có TQ).3/ Rút kinh nghiệm WTO mà TQ không giải quyết, Mỹ đã đàm phán TPP - một tiến trình hội nhập do thương mại liên quan tới 9 nền kinh tế năng động, chiếm 25% sản lượng kinh tế thế giới, có tổng sản phẩm quốc nội (GDP) là 16.000 tỷ USD trong một thị trường với 472 triệu dân. Nhìu nước ASEAN muốn tham gia TPP gồm Singapore, Malaysia, Brunei và Việt Nam cùng các nước khác như Úc, Tân Tây Lan, Chile, Peru, Canada, Mexico và Nhật.4/

Sau đó tại Thượng nghị viện Đông Á tại Bali ngày 19/11/2011, Biển Đông đã được quốc tế hoá và TT Obama đã tái xác định lập trường “tự do lưu thông” tại Biển Đông và nhắc là các tranh chấp quy định phải dựa trên luật quốc tế kể cả luật Biển của LHQ còn gọi là UNCLOS. Đối với TQ, việc hội nhập Biển Đông được quốc tế hóa tại một diễn đàn gồm 18 nước là một thất bại chính trị. Phấn công của Hoa Kỳ cho thấy TQ bất lực – bất chấp ưu thế.5/

Ngày 25/11/2011 trong phiên trả lời câu hỏi của các đại biểu Quốc hội và võn đở Biển Đông, ông Nguyễn Tấn Dũng đã khẳng định lập trường của VN trên hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa như ông quen nói là 1974, CSVN đã gọi thế khen TQ đánh VNCH giùm họ. Trong quan hệ Việt-Trung, ta thấy rõ ràng là VN nay đã có thái độ khác hẳn khi trước.

Trong buổi tiếp xúc với ông Tôp Côn Bình, TT Dũng đã nhắc lại “lập trường của VN tại Biển Đông” cho rằng hai bên đều phải “cùng tôn trọng và quan tâm tới lợi ích chính đáng của nhau” nhằm giải quyết tranh chấp đáng các vấn đề tranh chấp trên biển” dựa trên cơ sở luật pháp quốc tế, (Công ước Liên Hiệp Quốc về Luật biển năm 1982 hay UNCLOS) và bản Tuyên bố về nguyên tắc của các bên tại Biển Đông DOC ký năm 2002 giữa TQ và ASEAN.

Nói tóm, căn bản năm 2011 là một năm tốt về ngoại giao. VN đã thành công quốc tế hoá vấn đề Biển Đông và nay TQ đang bắt Mỹ “chiều chuộng”.

Kinh tế VN gặp khó khăn

Từ 2007 đến nay, nhiều biện pháp kinh tế đưa ra trên thị trường không giúp quy tụ nền growth kinh tế VN. Tăng trưởng cao là vì chính sách tiền tệ khuyến khích chi tiêu công gây nên mất sự vững chắc sau đây:

Chi tiêu và đầu tư công quá mức cao khiến thâm hụt ngân sách. Hơn nữa các Doanh nghiệp nhà nước (DNNN) có hiệu quả thấp, chỉ số ICOR (vốn đầu tư/tăng trưởng) chỉ mức 6-8, hơn 1.5 lần mức trung bình của nền kinh tế VN và 3-5 lần của Đông Nam Á (ĐNA). Các DNNN có tỷ số lợi nhuận chỉ 6.3% so với mức 17.63% của các doanh nghiệp và 28% của các doanh nghiệp có vốn nước ngoài. Hơn nữa các doanh nghiệp nhà nước tỏ ra ít việc làm. Ví dụ Vinashin là một điển hình của việc làm ăn thiếu hiệu quả của các DNNN.

Chính sách tiền tệ quá lỏng khi cung tiền (money supply) và tăng trưởng tín dụng (credit growth) quá cao so với đòi hỏi của kinh tế. Trong những năm vừa qua cung tiền (M2 – money supply) và tăng trưởng tín dụng luôn ở mức cao. Theo ADB thì chỉ số M2 của VN tăng 31.2% trung bình trong 10 năm qua (2000-2009). Nếu tăng trưởng là 8% và lạm phát là 4% thì tăng trưởng của cung tiền phải ở mức $8+4 = 12\%$ là vừa. Chính sách tiền tệ của VN đã gây lạm phát vì chi phí vốn quá rẻ.

Khi kinh tế có dấu hiệu lạm phát ở mức cao, Ngân hàng Nhà nước thường nâng lãi suất để giảm việc cho vay nhưng tại VN chính phủ lại không điều chỉnh chính sách chi tiêu công – khiến nền công cao – kéo theo DNNN kém hiệu quả cho nên VN có chèn vòng quanh – không giúp quy tụ được.

Trong năm 2011 Việt Nam không đạt được các chỉ tiêu kinh tế, mức tiêu tăng trưởng đưa ra là 7,5%, nhưng thực tế là khoảng 5,8%, lạm phát đưa ra cho năm 2011 là 7% nhưng thực tế là khoảng 19% trong khi 48,000 doanh nghiệp phá sản. Năm 2011 là một năm, theo đánh giá của TS Lê Đăng Doanh là khó khăn nhất từ năm 1991 trở lại đây, tức là trong 20 năm gần đây.6/ “Thành tựu đáng lưu ý” là xuất khẩu tăng 33% và cán cân thanh toán quốc tế có thặng dư 3,3 tỷ đôla lớn đầu tiên trong nhiều năm. Nhưng “Đầu tư 100 tỷ đồng thì hàng hóa, tài sản tiêu ra được có lẽ chỉ khoảng 40, 50 tỷ đồng, còn lại 60, 50 tỷ đồng kia nó bỏ ra ngoài.” [chỉ số ICOR] Nó bắt nguồn từ tình trạng đưa tiền vào lưu thông ở mức 32% và tăng trưởng tín dụng lên tới trên dưới 40% (so với khoảng 9% của 2011) trong nhiều năm và theo ông “Vì đưa nhiều tiền ra mà của cải tiêu ra ít thì lúc bấy giờ có nguy cơ lạm phát.” Dù rằng ngoài hiệu quả của VN tăng lên nhưng hiệu quả lại lên tới 9 tỷ đôla Mỹ. Theo TS Doanh thì chính sách tỷ giá bên cạnh chính sách tiền tệ, tín dụng trong

ĐÁNH GIÁ TÌNH HÌNH VIỆT NAM 2011: NGUYỄN MẠC THƯỜNG KIỆT

Tác Giả: TS Đinh Xuân Quân

Thứ Ba, 27 Tháng 12 Năm 2011 15:36

Nghị quyết 11 được đưa ra trong tháng Hai năm 2011 là "điểm son" trong việc ổn định kinh tế vĩ mô của VN. Ông cũng nói việc "tốt nghiệp và giảm đầu tư công" chưa thực hiện được nhiều và ngân sách vẫn bị bội chi. Ông cũng nói có "một số nhóm người" đã giàu lên nhanh chóng nhờ các dự án cơ sở hạ tầng trong khi giá đất bị thổi phồng cho người dân rất thấp. Điều này khiến cho các vấn đề khiếu kiện về đất đai là vấn đề lớn tại VN.

Các báo cáo của Ngân Hàng Phát Triển Châu Á (ADB), báo cáo của Bloomberg hay báo cáo của phần kinh tế khu vực Đông Á-Thái Bình Dương của Ngân Hàng Thế Giới (World Bank)... đều cho biết, lạm phát VN liên tục tăng, cao nhất Châu Á. Đồng Việt Nam bị phá giá mạnh mẽ trong năm. Đời sống người dân, đặc biệt là tầng lớp công nhân, nông dân, dân nghèo thành thị, công nhân viên chức... hết sức khó khăn. Số kiện vụ Vinashin bị kiện ra tòa án ở London và những hậu quả nặng nề cho VN, cùng với tình trạng làm ăn thua lỗ của hàng loạt tập đoàn kinh tế quốc doanh như công ty xăng dầu Petrolimex, Tập Đoàn Điện Lực VN - EVN, Công ty Hàng Hải VN... Học vụ này, phá sản nhà Vinashin, công ty cho thuê tài chính II (ALCII)-một công ty con của Agribank.

Việc các DNNN, vấn đề cơ sở hạ tầng và nợ mại ngoại tệ tài sản quốc gia không những làm ảnh hưởng tới quốc gia, tham nhũng nặng nề gây thua lỗ đã không còn là chuyện nhỏ. Đã có nhiều ý kiến của các chuyên gia kinh tế trong và ngoài nước kêu gọi VN phải tái cấu trúc kinh tế, cải cách DNNN.

Nghị quyết 11 hồi tháng Hai nhằm thắt chặt tiền tệ và chi tiêu công đã góp phần làm cho lạm phát giảm đi trong những tháng cuối năm. Ngoài ra cam kết tái cấu trúc kinh tế do Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đưa ra hồi tháng Mười cũng được cho là một bước ngoặt tích cực.

Tình trạng là một nhà nước đi vào hành kinh tế kém cỏi. Đồng trạng thái tình hình khó khăn, mọi thứ rõ ràng là VN bị tụt lùi trong việc kiểm soát lạm phát, ổn định nền kinh tế vĩ mô. Vì bị tụt lùi nên càng rõ rệt. Những chính sách, biện pháp nhiều khi ngược chiều nhau càng liên tục được đưa ra không mấy hiệu quả khi người dân mất niềm tin.

TQ không chỉ VN qua ngã kinh tế?

Vào các tháng 18,19 và đầu 20 các nước ở Âu châu tìm thu được lợi vì họ muốn khai thác các tài nguyên thiên nhiên và biến các nước thu được lợi thành thị trường cho hàng hóa của họ. Vào tháng

k 21, đ qu c có ph n khác, h không đi chi m các n c mà h ch chi m các th tr ng cho hàng hoá c a h , bi n các n c thành khách hàng và các n c m t ch quy n kinh t .

Ông phó Chu ti ch TQ Tập C n Bình thăm VN, h i đàm v i Phó Chu ti ch n c bà Nguyễn Thi Doan và Chu ti ch Quốc h i Nguyễn Sinh Hùng. Ông cũng đã h i kiến Tô ng Bí th Nguyễn Phú Tro ng và TT Nguyễn Tấn Dũng.

Ông ký nhi u th a thu n trong đó lãnh v c tài chánh quan tr ng, t vi c h p tác toàn di n gi a Ngân hàng Ngo i th ng VN v i Ngân hàng Khai thác và Phát tri n Nhà n c TQ, cho đ n vi c Trung Qu c c p tín d ng cho ba d án h t ng c s : nhà máy s n xu t phôi thép Thanh Hóa, nhà máy nhi t đ i n An Khánh, nhà máy nhi t đ i n Thăng Long, và nh t là Th Cam k t cho vay gi a Ngân hàng Đ u t và Phát tri n VN v i Ngân hàng Khai thác và Phát tri n Nhà n c TQ. T ng tr giá các kho n tín d ng này lên đ n 300 tri u đô la.

Theo Reuters thì Ngân hàng Đ u t và Phát tri n VN (BIDV) – m t ngân hàng qu c doanh – đã đ c vay 200 tri u đô la đ dùng vào m t s d án trong lĩnh v c năng l ng, vi n thông, và nông nghi p. Đây không ph i là l n đ u tiên mà BIDV đ c phía TQ cho vay v n vì năm 2010, BIDV vay 100 tri u đô la trong th i h n ba năm c a TQ.

V th ng m i, giao th ng Viêt -Trung phát tri n ma nh, c m c 31,7 ty đôla/năm nh ng cán cân th ng ma i nghiêng h n v e phía TQ (VN nh p siêu 12.5 t đ i v i TQ trong năm 2010), và các công ty TQ đầu t khoa ng 1,02 ty đôla vào VN. Hi n nay TQ là ba n hàng th ng ma i l n nhất cu a VN trong suốt ba y năm, đồng th i cũng là thị tr ng xuất kh u l n nhất. Đi u trái c a th ng m i là VN nh p siêu (trung bình \$1 t /tháng – đó là ch a k hàng hoá qua kênh buôn l u).

V v y các báo TQ nh n m nh rằng VN, cũng giống nh TQ, đã tăng tr ng v ng chắc đ i s l n lãnh đ o cu a Đ ng C ng sa n và cho đây là đi m chung đ e hai đ ng tiếp tu c th t ch t h p tác. H quên m t đ i u là VN ngày càng tu thu c TQ v kinh t và có nguy c b m t ch quy n qua m t chính sách đ qu c “Đ i Hán ki u m i.”

T m k t

Hi n nay đ i u đáng quan tâm nh t không ph i là Bi n Đông nh ng nguy c l n nh t là m t ch quy n kinh t qua vi c TQ đ u t - khai thác tài nguyên thiên nhiên nh Bauxite, r ng, hay các

nhà máy nhiệt điện, [bên trái là nguyên nhân vì công nghệ thấp].

Các nhà tài trợ đã giúp VN \$7.4 tỷ nhờ khuyến cáo VN phải đi dự định về “tái cấu trúc kinh tế - DNNN” và dự định nhân quyền. Tôi hỏi các nhà tài trợ cho rằng họ đang ngân hàng VN cần nâng cấp các tiêu chuẩn lên cho ngang bằng với tiêu chuẩn quốc tế, đặc biệt là về kế toán và kiểm toán và minh bạch.

Ngày quyết 11 hội tháng Hai 2011 nhằm thúc đẩy tiến bộ và chi tiêu công đã góp phần làm cho lạm phát giảm đi. Cam kết “tái cấu trúc kinh tế” do ông Nguyễn Phú Trọng đưa ra hội tháng Mười 2011 cũng được cho là một động thái tích cực. Nhưng tôi nói phải đi đôi với việc làm mà việc này thì còn phải chờ xem VN có thực hiện tái cấu trúc hay không?

Tình hình kinh tế VN đã gặp khó khăn - TQ có thể lợi dụng – ve vãn, cho vay làm cho VN ngày càng mất chủ quyền kinh tế. Nguyên nhân mất chủ quyền kinh tế khá cao.

Tuy nhiên, nhìn vào tình hình kinh tế - xã hội VN thì việc mất số vốn trên \$7.4 tỷ và kiểm soát lên \$9 tỷ, VN không cần vay từ TQ – hay nhập khẩu các công nghệ thấp, gây nên khó khăn về môi trường và nâng tính cách cạnh tranh lên cao [Đa số các công nghệ xi-măng nhập từ TQ có giá thành quá cao – khó cạnh tranh – trong khi các DNNN vẫn phải trả nợ].

Chúng tôi nói theo TS Lê Đăng Doanh “...còn lợi 60, 50 đồng kia nó bán cho tôi,” phải tìm ra 50% hay 60% “bán bán cho tôi” cho nào thì VN sẽ có dự định phát triển đất nước cho \$300 triệu của ông Tập Cận Bình xem ra cũng chẳng thấm tháp vào đâu.

1/ Xin coi bài của cùng tác giả trên Diễn Đàn Thế kỷ www.Diendanthekey.net “Chính sách đang thành hình của Miền Thái Bình Dương” tháng 8, 2010 và về TQ bị bao vây và TQ bị chi phối của TBD, 2011.

2/ Xin coi bài của cùng tác giả trên “Quan Hệ Việt-Mỹ trong năm 2010”

3/ Xin coi bài của cùng tác giả trên Diễn Đàn Thế kỷ www.Diendanthekey.net

4/ (Washington Post, November 13; Global Times, November 19; Mainichi Daily [Tokyo] November 13).

5/ Xin coi bài của cùng tác giả trên Diễn Đàn Thế kỷ về TQ bị chi phối của thế giới

6 / BBC 15/12/2011 TS Lê Đăng Doanh 15/12/2011

ĐÁNH GIÁ TÌNH HÌNH VIỆT NAM 2011: NGUYỄN C. M. T. CH. QUY. N.

Tác Giả: TS Đinh Xuân Quân

Thứ Ba, 27 Tháng 12 Năm 2011 15:36
